

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

Any 2.^{on}

Tortosa, 15 Abril de 1900

Núm. 20

JESUCRIST HA RESUCITAT

«Quid quæritis viventem cum mortuis? — Non est hic, sed surrexit.»

(S. Luc. cap. XXIV, vers. 5 y 6.)

Dormia Jerusalem. Brillavan encare algunas estrelles en la blava volta del firmament que ja s' anavan retirant, com si tremoloses y avergonyides ploessin lo crim horrible de la ciutat deïcida. Eran les tres de la matinada: per la Porta de Ponent exian tres matrones de gentil estatura y de pas ayros: enmantellades ab la foscó de la nit: volan anheloses per la Vall de Tyropœon (1), passen lo seu pont, tiran per la Via Dolorosa deixant á sa dreta la geganta torre Antónia y á sa esquerra les altívoles de *Hippicos* y *Phasaël*; traspassen la Porta Nova y al trobarse fora de les muralles, y mirant neguitoses lo seu voltant, exclamà una d' elles ab veu dolça y amorosida: «Qui 'ns treurà la llosa?» (2). Mes adalerades per l' amor diví, creuhan la via de Cesàrea, atravessan la de Joppe (3), salúdan y dóblan la Montanya del Calvari y entran al Hort que s' arresera á la falda del Gòlgota quan l' estrella del dia trista y agonitzanta 's ponía darrera 'l Mont de Bezetha pera plorar la mort afrontosa de son Deu y Senyor. Trescan per un corriolet orlat de floretes que las dú á una llenca de roques ben serrades, y 's paran devant d' una Cova coronada de romanins y llentiscles y engalanada als costats per eures, ríortos y esmeragdina molsa que, com

garlanda d' eterna recordansa, ribetjava aquell Sepulcre. Posan á terra 'ls aromes y Maria de Magdalana, lleugera com lo pensament, corre á la boca de la Cova, é inclinantse ab reverencia á l' entrada d' aquell lloch sagrat, explora neguitosa la Tomba de Jesús, buydada á n' aquells palets ciclópichs de pedra viva: mira, torna á mirar y no veu á son Redemptor. « ¡ Maria! exclama tremolant, ¡ no está Jesús! » Miran totes y contemplan lo sudari á un corn (4) del Sepulcre y 'l llenzol á l' altre: y esperonades per la novetat y 'l temor volan á Sion á anunciarho als Apóstols. ¿ Ahont está 'l Salvador? »

II.

Sortia 'l sol darrera les montanyes de Judea resplendent y magestuós destrenant sa daurada cabellera per les serralades de Jerusalem y vestintles d' hermosura y alegria. ¡ Semblava tament qu' era l' ull de Déu que guaytava pel mitj d' aquells turons altívols les regions benhaurades hont había d' arrelar la Religió Sacrosanta de son Fill santíssim després de la sangnosa lluyta del Calvari! Bezetha, ahí trista y endolada, y avuy arrosada per un sol de gloria, sonriu á la Creu Santa: ¡ sembla enviarli l' enhorabona per haber tingut en los seus brassos al promés Messias, al que avuy ha vist enlayrarse triomfant y hermós del Sant Sepulcre! Arreu cantan los aucells, refila 'l rosinyol á les ubagues y les aures voladores murmurejan pels canyars y, comes, noves d' alegria, cantars apresos á les prades del Altíssim. Tot respira pau y gaubansa, penyora d' una gran gesta. Jerusalem encare está ensopida y sepultada en la negre boyra del pecat. Ni un' ánima viventa s' ovira pels vols de les muralles: sols dos homes (5) l' un jove y de gentil talla, solta al vent sa cabellera atravessa volant la via de Joppe, y l' altre sapat, de cara enmorenida y blanca testa que tresca ab dalit cap al Hort que floreix als peus del Calvari: eran

Joan y Simon Pere. Arriva 'l primer al sagrat raser (6), mira anhelós la Tomba y li salta 'l cor de goig perque creu que Jesús ha resucitat: l' assoleix al fi S. Pere (7); se 'n entra á dins, contempla les sagrades despulles de son Déu y Senyor, les besa, les torna á besar, plora sa infidelitat y agullonat per la sorpresa s' escapa á Sion ab los demás Apóstols, pera contálshi la gran maravella obrada per la ma de Deu.

III.

Entre tant Maria de Magdalana (8) tornada á aquell redós, per ella dolcíssim, no fa sinó plorar; busca á son Jesús y no 'l troba; mira, regira 's entra y torna á sortir pera mirarse en aquells Ulls que obriren los seus á la gracia y á la gloria y no 'l troba: de sopte ovira (9) á ses espatlles á un hortelá: « Senyor, li diu plorant, si tu sabs ahont es, dígamho que 'l reculliré. » — Mária, diuli Jesús. — *Rabboni* (10), contestá la Magdalena: ¡ oh Senyor y Mestre de la meva ánima! » Y 's queda encisada á sa vista regalant de sos ulls dos rius de llágrimes: y esperonada pel volcá d' amor que á son pit se colgava, corre á agenollarse als peus de Cristo pera abressarlos y besársels. « Noli me tangere » (11), li diu Jesús; no 'm toquis, Mária, que encare no he escalat les claustres del cel. Digas als meus germans que me 'n vaig als brassos de mon Pare Santíssim, Pare vostre y Pare meu, Déu meu y Deu vostre. — » Y embadalida ab aquella dolça visió s' adala á Jerusalem á referi 'ls Apóstols (12) la Resurrecció del Home-Deu: res la detura; y ab aquells ulls encesos per la guspira de la fe y ab aquell cor sadoilat d' amor no fa més que dir á tots

(1) P. Ancier S. J. Cartes geográfiques de Jerusalem, Roma, Athenes y Cartago.— Gebrart, en sa «Tierra Santa», Jerusalem, tom. I, cap. II.

(2) Sant March, cap. XIV, vers 3.

(3) «Le Calvaire était un monticule rocheux, situé dans l' angle des murs de la seconde enceinte, á proximité des routes de Joppé et de Cesarée.» P. Ancier, Jerusalem, Restauration archéologique, cap. VII. Le Calvaire.—Item. Victor Gebrart en sa «Tierra Santa», Jerusalem, tom. I, cap. II.

(4) Sant Joan, cap. XX, vers 7.

(5) Sant Joan, cap. XX, vers 4.

(6) Sant Joan, cap. XX, vers 4.

(7) Sant Joan, cap. XX, vers 6.

(8) Sant Joan, cap. XX, vers 11.

(9) Sant Joan, cap. XX, vers 14, 15 y 16.

(10) Sant Joan, cap. XX, vers 16, «(quod dicitur magister)» que vol dir Mestre.

(11) Sant Joan, cap. XX, vers 17.

(12) Sant Joan, cap. XX, vers 18.

que ha vist á Jesús resucitat, que l' ha vist ab sos propis ulls, que l' ha adorat: que ha triomfat ja Cristo á despit dels juhéus y á despit de tot l' infern. S' esbomba la nova per la ciutat ingrata: s' esferehieix lo poble, bráman de rábia 'ls juheus; y aquell petit remat d' apóstols y deixebles, encoratjat ab la p.omesa de Jesús, pregona atlétich lo triomf de Cristo, sense por als grillons ni cadenes y sense temor de persecucions ni martiris. Com la guspira de foch que al istiu als camps se cala, s' aixampla, s' enlayra y de sopte abrahona ab sa flamarada ardenta boscos y selves; aixís aquella guspira de la fe en los cors del Apóstols, duhentlos per tot lo mon enruná 'ls temples dels idols y aixecá sobre ses runes l' Iglesia Santa, trono y santuari de la Magestat de Deu. ¡Gloria á Cristo resucitat! ¡Llahor als cristians que creuhen en Cristo y esperan resucitar com Ell en lo terrible dia de les venjances! Llavors contemplarém jolius nostres gotes de suhor convertides en perles; los travalls en glories, les espines en flors y les persecucions y martiris en palmes eterne d' inmustehible y sempiterna gloria.

Guillem.

Tortosa, Abril, 1900.

¡RESURREXIT, ALELUYA!

S' omple'l mon de foscó, se mou la terra;
ab mes furia que may lo mar bramola;
se comou tot lo mon en terratremol
y del corb lo xisclit pel bosch ressonal...

Refilava l' aucell, lo sol lluhía
son rósseh bell de porpra, d' or y plata,
obre 'l calzer la flor prop d' una fossa;
colltorç lo cap lo juhéu, s' aterra y calla.

Baixa un Angel del cel al mont Calvari
y exclama somrient—¡H' arribat l' hora!—
cau torbat lo juhéu y allavors l' Angel
del sepulchre de Christ alça la llosa.

Se deixonda la gent de son espasme;
lo drinch del campaneig per tot retrona....
se desperta 'l brivall, lo mon delita
y Christ com colomet al cel ne vola.

Francesch Mestre y Noè.

Tortosa, dissapte de Gloria 1900.

COLABORACIÓ DE «LA VEU DE TORTOSA»

Poble que la llengua cobra
se recobra á si mateix.

(Marián Aguiló).

La llengua d' un poble es la manifestació que sintetisa del modo més característich llur estat, geni y manera d' esser; es un dels signes més segurs pera conèixer son periodo d' esplendor ó decadencia,

de tal manera, que un cop coneguda la literatura d' un poble, facilment se conèixerá el carácter y la historia d' aqueix poble. Aixís es, que ab molta rahó podém dir: si la llengua d' un poble 's troba en un estat de corrupció, decadencia y enso-piment literari, no 's trobará menys l' estat de llur organisme nacional, y al revés: si la seva llengua gosa d' un estat vigorós, pur y exuberant, el conjunt de llur cos nacional gaudirá de la mateixa sort.

Bona prova n' es la historia de totas las nacionalitats y en particular la de la Nacionalitat Catalana. Quan en altre temps, Catalunya, ella sola 's governava, el cultiu de sa propia parla no podia esser més flo-reixent, y, sentho aquesta, trobám que tambe ho eran las costums, caracter, esperit y tots els elements que constituheixen nostre Nacionalitat. En cambi, quan á dintre de Catalunya comensá á infiltrarse l' esperit exótic d' una altre nacionalitat, allavoras, l' introductor que té per distintiu l' esperit d' assimilació, volgué igualar nostra Nacionalitat á la seva, y comprenent que 'l medi més principal pera assimilar els pobles es la igualtat llenguística, dictá lleys y malehits decrets pera ofegar y adulterar la nostra, al ensemps que 'ns imposá la seva; decayent y entrant el corren de nostre parla en l' esplét de la decadencia y corrupció, y com á consecuencia que se segueix, el defalliment de nostre caracter, esperit y tot el modo d' esser de nostra Nacionalitat.

Donchs be: si la degeneració d' una llengua implica el defalliment del poble que la parla, y de la renaixensa de la mateixa ne prové la desvetlla y revifament d' aquet mateix poble, tenim: que pera desvetllar un poble ensopit abans que tot hém de regenerar la seva parla. Aqueixa es la lley que sempre ha vingút observantse en els destins de totas las nacionalitats; aqueixa es la lley que 'ns senyala la historia de lo passat y lo esdevenidor, y aqueixa es la lley que nosaltres, els catalanistas, portém estampada dins de nostre ánima; y per xó sóm els unichs que coneixent la trascendencia d' aquesta lley, s' esmercém en tre-vallar y vindicar nostre llengua; enraho-nantla en tots els actes de nostre vida, y no reconeixentne d' altra oficial dintre del nostre terror.

Tots els grams regeneradors dels pobles decandits han reconegut la forsa d' eixa lley, y han aplicat especial atenció en el moviment llenguístich de llurs pobles; solent quasi sempre sucehi, que la vindicació d' una nacionalitat tren origen del cultiu de llur parla, que comensant á contar las gestas del antigor, arriba á romou-er y revifar l' entusiasme d' aquells cors en altre temps roblerts d' indiferentisme.

Per xó els enemichs de Catalunya sempre han motejat nostra parla de dialecte, porque pera ells (obehint l' instint uniformista) nostre idioma no es més que la corrupció del seu; per xó ens imposan la seva llengua, y mitjantsant aquesta imposició, poguerla corrompre y fins arrencarla de nostres cors. Mes, tot ho han fet ende-bades, porque ab tots llurs esforços podrán un poch adulterarla, podrán quelcóm est-raferla, pró arrencarla de nostres cors, may; puig lo que es natural y constituheix part de la substancia d' un poble, de cap manera, es pot esborrar: una brutal imposió ja may podrá aniquilar alló que pertany á la naturalesa creada per Deu. com es la llengua d' un poble.

Tenim, donchs, que si volém reevindi-car la Nacionalitat Catalana, necessaria-

ment havém de bregar pera renaixer nos-tra llengua, com renaixí en llurs millors temps; porque si trevallém pera aixecar Catalunya del ensopiment que la aclapara y no 'ns preocupém de la vida de nostra llengua, la regeneració catalana será im-perfecta; li mancará l' element més principal de la seva nacionalitat, ó millor dit, li mancará l' ánimo que li dona la vida, puig la vida de la llengua es la vida de la Pátria. Si aixó fessim ens assemblaríam quelcóm á n' aqueixos partits espanyols que dintre son programa hi volen encloure la regeneració de Catalunya; y tot vol-guentla regenerar no fan més qu' embullar la madoixa de nostre organisme nacional; y es porque llurs ideas y llur política no senten ni 'l carácter ni l' esperit de nostre terra: beuhent en unas fons distintas y fins oposadas á las nostres, aixó es, en las fons espanyolistas de més enllá del Ebre; per xó veureu com totas las sevas asso-ciacions, centres y circols tenen per llen-gua oficial la castellana; com totas las ma-nifestacions públics de propaganda las fan en castellá, y tots els seus folletos y periódichs son escrits en una llengua que no es la nostra; y si 'n tenen algun, es pera fer riure ó satirisar, seguint la mania castellanofila que diu: el catalá sols serveix pera fer riure. ¡Deu ens guardi d' uns re-generadors que sols miran lo accidental d' un poble y s' oblidan de lo més substan-cial, com es la llengua qu' es la manifes-tació del esperit y 'l pensament del poble que la parla! Seria aquesta regeneració accidental y, per consegüent, exótica.

Insistim, donchs, en repetir que pera la regeneració d' un poble es necessaria la renaixensa de la seva llengua, y que sens aquet renaixement no 's pot réviscolar l' esperit patri indispensable pera referse. Si Catalunya s' ajupí sota la influencia de Castella, fou mitjantsant la imposició de la seva llengua, y, en consecuencia, la adul-teració de la nostra, l' olvid de la historia, de la tradició, y altres mitjos dels qui ha devingut el decandiment del patriotisme catalá. Per xó mentres no va existir la re-naixensa de la llengua catalana, Catalunya anava seguint la mateixa dissort que 'l res-tant d' Espanya; enredantse en llur polít-ica y gastant tots els seus enginys en lluy-tas fraticidas, que quasi sempre han servit per fins exclusivistas y no pera 'l bé de la Patria. Mes, quan per alláns á mitja cen-turia un estól de poetas desen pellegaren els pergamins de la veritable historia, y enlayraren llurs cants enaltin las gestas oblidadas de la Patria, allavors, ben promp-te 's desvetllá l' esperit de nostre Terra, que ha anat extenentse fins á formar la aspiració nacionalista de Catalunya sinte-tisada pel Catalanisme. Aqueixa resurrec-ió del poble catalá 's deu, sens dupte, á la vindicació de la seva parla.

Per lo tant, catalans, lluytém sota els plechs de la santa bandera que representa la vindicació de nostre Nacionalitat; lluy-tém pera que nostre parla sia enrahonada per tots els que la portém gravada dins de nostre cor, y no 's cansém de fer propa-ganda pera que ja en la llar payral, ja en la Iglesia, ja en nostres societats y rela-cions ocupi 'l lloch que li pertoca. Si ho fém aixís, trevallarém per la dignitat de nosaltres y de la Patria, y contribuirém d' un modo capdal á son deslliurament, per-que no ho dubtau: *poble que la llengua cobra, se recobra á si mateix.*

Jordi Jordà.

Tarragona, Abril 1900.

UNA MICA D' HISTORIA

La unió d' Aragó y Catalunya va ésser franca y lleal per abduas parts.

Aragó may desconfiá de nostra Patria y Catalunya tampoch pensá ni un moment en absorvir ni dominar la terra germana que confiá en sa noblesa.

Molt al contrari, pera atreures als aragonesos Berenguer IV cambiá lo nom de son fill Ramón per lo d' Alfons, en memoria del seu plorat rey Alfons lo *Batallador*, seguint l' ordre dels monarcas de la casa aragonesa. Aixís los comtes-reys obtingueren la confiança d' Aragó com la tenian de Catalunya, ja que tots foren ben catalans per temperament y per rassa.

Una dinastia ab tals condicions d' igualtat y governant á dos pobles coratjosos, forsosament tenia de ser gloriosa.

Mori Berenguer y al cap de poch temps lo seu fill Alfons, anomenat lo *Cast*, primer de nostra patria, segon d' Aragó, comensá son regnat en época ben envejable; los alarbs estavan dominats per complert, lo seu poble gran y poderós ocupava un lloch d' honor entre las nacionalitats de més prestigi y en son interior vey aixe-carse magestuosament los cenobins de Poblet y Santas Creus, monuments de la cultura y de las arts catalanas, que lo seu pare fundá junt ab sos nobles, y que servirian de casal y de tomba pera sa nissaga, d' igual manera que lo monastir de Ripoll ho fou de sos passats.

Lo monarca castellá havent lograt unir sa filla *Sancha* ab lo rey Alfons (any 1174) procurá intervenir en los assumptos d' Aragó, més prompte s' adonnaren de lo poch convenients que eran sos concells.

Lo nostre poble, com per instinct, había considerat sempre perillosa la influencia castellana, absorvidora y falsa, contrepesada en tot al franch esperit catalá, y junt ab son rey desconfiá de Castella.

Mentres seguí en aquest proposit lo nostre Patria avantsá sempre, sols comensá á perdre sa grandesa lo dia que conegué las malas arts de sa política.

Aquesta política castellana, es la única causa de totas las desgracias de Catalunya.

J. C. y A.

MEETING CATALANISTA

A TARRAGONA

Al Teatre Principal va celebrarse 'l meeting catalanista. A dos quarts

de quatre de la tarde comensá l' acte ab un breu parlament del senyor Gilbert, antich catalanista tarragoní, 'l que saludá als companys de causa forastera, y oferí la presidencia á don Manel Folguera.

Aquest parlá á seguit dihent que la Unió Catalanista no havia anat á Tarragona á conquistar als seus habitants pera valdres d' ells en profit propi, com ho fan els partits polítics, sinó que hi anavan á predicar las doctrinas catalanistas pera que las fessin sevas si 'ls complavian y las escoltessin ab respecte sinó 'ls arribavan á convence.

Parlá després D. Pere Lloret, de Tarragona, tributant un homenatge de respecte als catalanistas que, malgrat de las persecucions de que son objecte, continúan propagant ab entusiasme la doctrina de las Bases de Manresa. Als nostres companys que se 'ls processa, digué, no se 'ls pot considerar com á criminals per més que se 'ls processi, donchs exposan lleal y honradament las sevas doctrinas, y la honradesa y la criminalitat son incompatibles. Protestá del dictat de separatistas ab que s' ha motejat als catalanistas, demostrant que en las Bases de Manresa res hi ha que mereixe tal dictat. Volém, diu, llibertats pera nostra terra, volém la autonomia de Catalunya, més dintre del Estat espanyol.

El senyor Renyé y Viladot, de Lleyda, saludá als catalanistas tarragonins en nom dels seus companys de Lleyda. Elogiá el carácter catalá y combaté 'l mot de separatistas, dihent que 'ls que ho son, son els que separaren l' América llatina y Flandes.

Don Antoni Guasch, de Tarragona, recordá que en aqueixa ciutat s' hi guardan las despullas del rey en Jaume I, y del arquebisbe Sasgarri-gas, defensor de la dinastia catalana en el Compromís de Casp. Combat durament l' administració espanyola. (El president el crida al ordre y el públich demana que segueixi) Diu que Tarragona es víctima de l' em-pleomania, y que allí 'ls que pagan y els que cobran parlan diferenta llengua. Aquí manan, digué, els forasters, com si no estessim al nostre pais.

Don Joseph Mallofré, de Barcelona, digué que el catalanisme li es indiferent la forma de govern S' ocupá dels elements que desnaturalisan á Catalunya y combaté als polítichs professionals.

Don Ramon Vidiella, de Reus se felicitá de la molta concurrència que hi havia á la sala, y abogá porque 'ls municipis tinguin més llibertat.

Don Francisco Bedós, de Sabadell, en nom dels catalanistas d' aquella ciutat, saludá als de Tarragona. Pintá la necessitat d' estimar á Catalunya

que tenen els catalans, necessitat que ha donat lloch al avensament del catalanisme. A n' aquesta manifestació, digué, no podia dexarhi de respondre Tarragona, que tan honrós paper fa en la historia catalana.

Darrerament usá de nou de la paraula 'l senyor Folguera, fen el resum de lo dit pels oradors, y acabá ab un visca á Catalunya, que fou contestat pels presents, qu' entonaren «Els Segadors», dissolguentse tot seguit el meeting.

Els catalanistas forasters, que ab motiu d' aquest acte anaren á Tarragona, quedaren molt satisfets dels obsequis que 'ls hi dedicaren els companys d' aquella ciutat, els que al matí abans del meeting els acompanyaren á visitar la ciutat, y després els reuniren ab germanivol dinar que acabá ab patriotichs brindis.

A MATAR JUEUS

Ressurréxit! aleluya!

Jesús ha ressucitat;
vinga 'l martell y la massa
y á esvalotar lo veynat.
Ruxémbla ab l' aiga benéyta,
y de l' iglesia, ab mil véus,
sortim á matar dimonis,
aném á matar Juéus!

Al senyor nostre élls escarniren
ab crits y mofas, élls escupiren
en lo front séu;
ab rams y vergas élls l' assotaren
y en lo Calvari crucificaren
á l' Home Deu.

Axequémloshi la guerra
ab lo nostre crit etern;
escombrémlos de la terra
y enfonsémlos al infern.

Y, fent eterna nostra venjansa,
no 'ls donguem treva, temps, ni es-
(peransa,
áu, noys, contra élls;
per llá hont se veji qu' un juéu passa
brassos enlayre, bons cops de massa,
cops de martélls.

Ressurréxit! aleluya!

Jesús ha ressucitat;
vinga 'l martell y la massa
y á esvalotar lo veynat.
Ruxémbla ab l' aiga benéyta,
y de l' iglesia, ab mil véus,
sortim á matar dimonis,
aném á matar Juéus!

Antoni Bori y Fontestá:

NOTICIES

A consecuencia del vent huracanat que bufava 'l diumenge últim y del temps ru-fol, fret y variat que regnava la histórica professó del Diumenge de Rams no vá esser tan lluhida com les qu' acostuma á veurer

lo nostre poble. Malgrat aquestes circumstancies van concórrer la major part dels *Misteris*, nombroses vestes y tots los armats de quins trajos pot disposar la Confraria.

Per dites causes la concurrencia no va ésser tan extraordinaria com era d'esperar.

La professó del *Enterro* va resultar garrida y solemne, assistinhi un lluhit y atapahit acompanyament de pagesos, ab son típic traço de festa.

Les funcions de Setmana Santa s'han vist molt concorregudes, proba de la fonda pietat del poble tortosí, quin desvetllament per la fé cristiana ha sigut sempre mirat ab delit pels demes pobles.

La Confraria del Santíssim Sagrament ha encarregat los sermons del Tríduo á nostre distingit amic M. Iltre. Sr. D. March Montaner, Canonge d'aquesta Santa Seu.

He sigut elegit President del Banch de Tortosa lo Sr. Marqués de Bellet; haventse, també, nombrat vocal de la propia Junta á D. Pere Blasi y Franquet.

S'ha procedit al desvastament dels arbres del jardí del claustro de nostra Catedral. Aquesta innovació, lluny de hermostrar, ha esborrat la boniquesa d'aquella exuberant vegetació que tant harmonisava ab les elegantíssimes arcades que 'l constituïxen.

Aquest jardí pelat, contrasta, avuy ab les parets enblanquinades dos anys enrera.

Nostre benvolgut amic y company de causa D. Joseph Toni, ha sigut anomenat Administrador del Tranvia de Roquetes—Jesús.

Felicitém á la Empresa per haver confiat aquest carrech de confiança á aytal persona, quina honradesa y coneixements administratius son de tothom conegudes.

Lo Septenari de Nostra Senyora dels Dolors s'ha vist concurríssim, quedant tothom satisfet y admirat dels excelents sermons predicats pel Reverent Dr. Mossen Juliá Sanjuan. Ha contribuït al esplendor de la festa la música dirigida pel inspirat Mestre-Capella d'aquesta Santa Seu, D. Eduart Torres, qui, soterrant tota mena de reeminiscencies teatrals, feu tocar escullides pessas de veritable sava religiosa.

Hem rebut lo número 4 de *La Ilustració Llevantina*. Está dedicat á Setmana Santa, venint augmentat de vuyt pàgines y ab caracter d'extraordinari.

Les ilustracions y reproduccions están á l'altura de les millors Revistes ilustrades d'Europa y no 'ns atrevim á dirne res més per figurari, en aquest número, treballs literaris y artístichs deguts á la ploma y llapis de dos estimats companys nostres.

Reproduhim, n'obstant, l'interessant sumari:

«GRABATS: Porta bisantina de la Catedral de Valencia.—† D. Joaquín Rubio y Ors (retrato).—El devallament de la Creu (Quadro de Rembrandt).—Imatge del Sant-Crist d'Igalada.—La Portella (Lleyda): Vista del Absis de la Iglesia.—Candelero del Ciri Pascual de la Catedral de Barcelona.—La Vera-Creu de Besalú.—Santas Creus: Sepulcre de N' Alemany de Cervelló.—La Benedicció de les palmes en els claustres de la Seu barcelonina. (Dibnix de

A. Casanovas).—Montserrat: Quint misteri de Dolor.—Cotxe regalat per una devota familia al senyor Bisbe de Barcelona el dia de Sant Joseph.—Crist de la Sang, existent en la capella del Hospital provincial de Palma de Mallorca.—«Hoc est corpus meum» (Quadro al oli de C. Hoyos).—Devallament de la Creu (Tabernacle de Canet de Mar).—El Sant-Crist de Perpinyá.—La Crucifixió del Senyor (Quadro de Joan Ribalta).—La festa del abre: Una nota simpática: Les comissions.—Santa Elena (Quadro al oli de C. Giner).

TEXT: Número extraordinari.—Primer aniversari de la mort de D. Joaquín Rubio y Ors.—L'Espós de Sang (fragments), per Joseph Torras y Bages.—La Sang, per Miquel Costa y Llobera, Pbre.—Al Cor de Jesús Agonitzant (poesía), per Arthur Masriera.—A una crucifera (poesía), per Jacinto Verdguer, Pbre.—La Setmana Santa á Catalunya, per Jaume Collell, Pbre.—Cosos de la terra, per Francesch Badanes Dalmau.—Dijous Sant (poesía), per Emilia Sureda.—La Capella del Sant-Crist (Perpinyá), per J. Capeille.—L'improperi núm. 15, per Martí Genís y Aguilár (Ilustracions de F. Sans Castaño).—Les Creus de terme de Tortosa y pobles comarcans, per Francesch Mestre Noé, (Ilustracions de Anton Serveto).—Lo Catalá devot.—Revista política d'Espanya, per J. Güell y Mercader.»

Aquest número-extraordinari se troba de venda en nostra administració al preu de 3 rals l'exemplar.

Per tota la vinent setmana quedarà oberta al públich parissien la notabilíssima colecció de pintures del malhaurat pintor tortosí D. Anton Casanova y Estorach.

La Gerencia del pont de Nostra Senyora de la Cinta, accedint á la petició del senyor Administrador de la Casa de Benificencia, concedí 'l pas lliure als assilats de la mateixa, per tot lo dia del diumenge de Rams.

Lo Museu zoologic del Col·legi de San Lluís ha sigut augmentat ab una magnífica gamba-llerga, quin exemplar s'aprecia molt per sa raresa.

A Cartagena ha mort la distingida y virtuosa senyora D.ª Dolors Garcia Barzanallana, viuda de nostre paísá D. Cristófol Piñana. (Q. A. C. S.)

Pregué a Deu per s'ánima y ens asociém al condol de sa distingida familia.

L'Excm. Cabildo Catedral, ha comprat uns riquíssims cortinatjes de domás, festonejats d'or, pera 'l adorno de la capsalera del Monument de Setmana Santa, instalat en la Capella de la Cinta.

La impremta, administració y redacció de nostre confrare lo *Diario de Tortosa*, han sigut trasladades al carrer de la Estació, cantonada al carrer de Campomanes.

A consecuencia del desglassament de neus, lo riu Ebre ha experimentat desde 'l dimars últim una forta creixcoda.

L'Ajuntament de Tortosa está portant á cap moltes millores d'importancia reconeguda, principalment l'escalinata-clave-

guera del carrer Ample, quin estat era abans, en dies plujosos, un constant perill pera 'ls transeunts.

La Benedicció dels Rams no vá resultar aquest any tan solemne com los anteriors, degut al fort vent que reinava y á la impossibilitat de sortir la professó pels carrers que voltan la Catedral.

Al cap d'avall, després de tants anys d'esperar, els vehins d'aquesta ciutat y dels pobles riberenchs poden ja passar pel grandióss pont de ferro que l'Estat ha fet construir damunt del riu Ebre.

Era una vergonya pera l'Estat espanyol que desde las golas dels Alfachs fins á Saragossa, no pogués passarse el riu Ebre per un sol pont. Els clams de totas aquestas comarcas per fi 'l decidiren á la construcció del pont de ferro de Tortosa.

Han passat 6 ó 7 anys desde que 's comensaren los treballs, y 'l pont ja está fet, pero las rampas pera pujarhi y las expropiacions dels edificis están y estarán pera fer encara molt temps.

Si s'ha volgut pasarhi, l'Ajuntament deixant detalls de tramitació, ha hagut de fer unas escalas provisionals de fusta pera enfilarhi, y d'aquesa manera poguer passar á l'altra banda.

Després de llerga y traydora malaltia, lo dimecres vá mori 'l jove Dentiste y Practicant d'aquest Hospital, nostre amic don Joseph Plá y Navarrete.

L'enterro 's vá veurer molt concorregut proba de les simpaties que gosava en aquesta ciutat l'infortunat jove qu' en lo temps més rialler de la vida ha desaparegut eternament de nosaltres.

Al associarnos al pesar de s'affligida familia, preguém als nostres llegidors n'obliden en sas piadoses oracions l'ánima del final. (R. I. P.)

Demá dilluns, donará la última funció en lo Teatre Principal, la nombrosa Companyia de Novetats escéntriques Cassnell, que tantíssims aplaudiments ha guanyat durán les poques funcions qu' ha donat á n'aquesta ciutat.

Felicitém á l'Empressa del Teatre, per habernos facilitat tan bones vetllades y donat ocasió d'aplaudir al germans Cassnell y al nostre compatrici senyor Ariso, aixis com á tots els individus de la Companyia.

Avuy á les deu del matí se celebrará al Vendrell l'anunciat meeting catalanista.

Hi pendrán part distingides personalitats del catalanisme, entre les quals hi figura l'incansable President de *La Unió* senyor Folguera y Durán.

En lo número próxim donarém compte del acte realizat.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenje, dia 15, PASCUA DE RESURRECCIÓ DE N. S. J. C.—Dilluns, 16 (*Abans* ✕) San Toribi.—Dimats, 17, (*Abans* †). La Beata Mariana de Jesús.—Dimecres, 18, San Eleuteri.—Dijous, 19, San Lleó IX.—Divendres, 20, Santa Ignés de Monte-Pulciano.—Dissapte, 21 San Anselm.